

[Arnth Jensen.]

hvis udvalget skulle komme til andre tal. Jeg vil tro, at noget lignende gælder de øvrige tilskud til kommunerne; hvis det under udvalgsbehandlingen, måske på grundlag af de oplysninger fra kommunerne, som vi kan få, og som det ærede medlem hr. Hauberg har stillet forslag om at tilvejebringe, skulle vise sig, at byrden ikke er overkommelig for kommunerne, vil den højtærede minister gå i spidsen for forslag om, at tilskuddene bliver noget større.

Jeg er mindre glad ved, at den højtærede minister ikke rigtig ville give tilsagn om, at der kan fortsættes med direkte tilskud. Jeg ved meget godt, højtærede minister, at det er en finanslovsag, men hvis man er meget ængstelig for, at det ikke kan gennemføres, så er der den vej at gå, at man kan lovfæste, at der skal være et direkte tilskud ved siden af. I hvert fald må det blive et spørgsmål, som vi også tager op i udvalget, thi jeg må mene, at kommunerne må have sikkerhed for, at det ikke blot er en madding, der er sat på krogen i dag, men virkelig er noget, der bygger på realiteter.

Jeg vil dernæst gerne sige til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen — og jeg siger det også i relation til min bemærkning til den højtærede minister om tilskuddenes størrelse —, at det ærede medlem har fuldstændig ret i, at skolebyggeriet forhen har været et rent kommunalt anliggende, men det ærede medlem må huske på, at da vi vedtog loven af 1937, blev det ikke længere et rent kommunalt anliggende. Da var det den danske rigsdag, der sagde: vi påbyder kommunerne at lave de og de foranstaltninger. Det er ud derfra, at jeg siger, at når lovgivningsmagten kommer med et sådant påbud, må det være lovgivningsmagtens pligt at underbygge dette påbud, så det også fremkommer som et tilbud. Det synes jeg ikke vi har gjort helt, og derfor er det, jeg gør mig til talsmand for, at man erindrer, at det er os, lovgivningsmagten, som har sagt til kommunerne: I skal bygge de og de skolelokaler, de og de lærerboliger af de og de størrelser.

Den højtærede minister siger, at der fuldtud er givet dækning for den konstaterede stigning, og vil endogså mene, at vilkårene er bedre nu, men det er vist ikke så helt let at bevise, at der er givet fuld dækning. Da vi i 1937 vedtog loven, var byggeindekstallet, såvidt jeg ved, i forhold til 1914 200. I dag er det samme tal 520. Det vil altså ses, at kommunerne vil få betydeligt større byggeudgifter. At vilkårene skulle være blevet bedre, mener jeg slet ikke.

Kommunerne vil på grund af denne lov få meget, meget større gældsbyrder, end vi tænkte os dengang. Da anede vi ikke, at kommunerne ville få en gældsbyrde som den, de nu kommer ud for. Det er disse store byrder, som kommunerne med rette ængstes for.

Med hensyn til at gå ind i en fordomsfri forhandling om hele spørgsmålet vil jeg sige, at det, som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen fik ud af det, har ikke været min mening; jeg har ikke villet ændre grundlaget for hele folkeskolen. Det, jeg indbød til, var en fordomsfri gennemgang af folkeskoleloven af 1937, hvorunder man prøvede på at få lidt mindre rigoristiske bestemmelser, således at der ikke ligefrem bliver sagt: så og så meget skal det koste. Jeg tror, at hvis en række af disse rigoristiske påbud blev til tilbud, ville vi nå ligeså langt. Når jeg har sagt, at jeg ikke vil undergrave det undervisningsmæssige standpunkt, tænker jeg her bl. a. på, at en ny gennemgang af fagkredsen, ikke som påbud, men som tilbud, måske kunne give adskillige ting. Hvad ville det ikke betyde, hvis man tager 200 timer mindre i hele barnets skoletid? Eller lad os tage spørgsmålet om det absolutte påbud om, at de manuelle fag skal have den eller den stilling. Hvad om man gjorde det lidt friere?

Jeg er slet ikke sikker på, om der ikke ved en undersøgelse ville vise sig endogså mange millioner kroners besparelse ved dette byggeri. Det er dette, jeg har indbudt til, ikke fordi jeg i dag vil løbe storm mod loven af 1937, som jeg stemte imod, slet ikke, men jeg mener, at loven i dag har andre vilkår, en anden baggrund, end den havde i 1937, og udfra dette er det, jeg har sagt: lad os se roligt og fordomsfrit på det. Ganske vist mente det ærede medlem hr. Hauberg, at jeg ikke kan blive mere fordomsfri, men jeg tror, at hvis det ærede medlem gør sig umage i udvalget, kan han blive mere fordomsfri, end han har været i tidligere tid. Jeg vil derfor endnu engang anbefale, at man går til et udvalg, og at man dør ser fordomsfrit og roligt på tingene.

Karl Olsen: Jeg skal kun gøre et par enkelte bemærkninger. Den højtærede minister sagde: vi kan ikke standse op nu, arbejdet er ikke fuldført. Nej, det er det ikke, men det ville jo være uheldigt at vente, indtil det var fuldført, for hvis det så var lavet forkert, var det lidt sent at gøre erfaringer, og det, som jeg altså i mit første indlæg fremsatte ønske om, var, at vi nu